

EVROPSKÝ TÝDEN BOZP 2007

Posviťme si na břemena

Prevence rizik při manipulaci s materiálem

Při manipulaci s materiálem dochází u nás dlouhodobě k cca 50 % pracovních úrazů. Toto procento se v posledních letech dokonce zvětšuje.

Nejzaostalejší sférou zůstává ruční manipulace, při které je registrován přibližně každý čtvrtý pracovní úraz, přičemž v oblasti mimopracovní je situace obdobná. Kromě úrazů je nutno připomenout i vysokou nemocnost provázející ruční manipulaci – zejména co se týče zdravotních postižení zad a páteře.

Mezi základní příčiny stávající neutěšené situace v úrazovosti a nemocnosti provázející ruční manipulaci patří:

- a) podceňování ruční manipulace ze strany zodpovědných a vedoucích zaměstnanců a neznalost základních nebezpečí souvisejících s ruční manipulací,
- b) neulehčování a neusnadňování prováděných manipulačních úkonů,
- c) nedostatečné technické vybavení určených zaměstnanců, které způsobuje jejich přetěžování,
- d) závadný technický stav a nekvalitní provedení povrchu podlah a komunikací, na kterých je ruční manipulace prováděna,
- e) neznalost zásad správné ruční manipulace a nedostatečná připravenost zaměstnanců pověřených ruční manipulací,
- f) špatná organizace práce.

Ruční manipulace

Prevence úrazovosti a nemocnosti u ruční manipulace by měla primárně sledovat odstranění ruční manipulace ve všech možných případech a sekundárně usnadnění a ulehčení zbytkových manipulačních úkonů. Přitom je nutno nejen znát základní oblasti rizik spojených s ruční manipulací a způsoby jejich hodnocení, ale zejména možnosti jejich eliminace, popř. snižování.

Často se podceňuje riziko vyplývající z ruční manipulace s velkoplošnými materiály (dřevotřískové či dřevovláknité desky apod.), které bývají např. opřené o zeď. Ve snaze odebrat určitou stojící opřenou desku je nutno část desek naklopit, přitom nastane jejich úplné překlopení a pád na zaměstnance, který takto bývá i rozmačkán. V uplynulých letech takovéto manipulace způsobily několik smrtelných pracovních úrazů.

Manipulační vozíky

Celková úrazovost vykazovaná v souvislosti s manipulačními vozíky je rozložena úměrně mezi vozíky motorové a bezmotorové.

Nejzávažnější úrazy – smrtelné – jsou ale vykazovány výhradně u vozíků motorových. Smrtelná úrazovost, ke které dlouhodobě dochází při provozu motorových vozíků, se podílí v rozsahu od cca 1,2 % do 4,3 % na celkové smrtelné úrazovosti v ČR a týká se zejména vysokozdvížných vozíků. Rozhodující nehodovou událost tvoří ztráta stability (převrácení) vozíku a dále pak sražení, přiražení či dokonce přejetí osoby pohybujícím se vozíkem.

Obsluhou motorových vozíků lze pověřit pouze zdravotně způsobilé a řádně kvalifikované řidiče motorových vozíků. Provozovatelé motorových vozíků musí mj. zajistit pravidelné kontroly provozovaných vozíků (alespoň jednou ročně) a u jejich řidičů pravidelné ověřování zdravotní způsobilosti.

Dopravní (transportní) zařízení

Smrtelná úrazovost registrovaná u transportních zařízení se dlouhodobě podílí v rozsahu od 1,5 % do 3,9 % na celkové smrtelné úrazovosti v ČR a souvisí zejména s provozem pásových dopravníků. Základní nehodovou událost tvoří vtažení těla (ruky) člověka do místa náběhu (zejména dopravního pásu na buben), a to nejčastěji při prokluzu.

Z hlediska prevence je nutno nejdříve zjistit příčinu prokluzu a následně ji odstranit.

Pro Národní informační centrum BOZP (Český Focal Point)
zpracoval Státní úřad inspekce práce a Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i.
© 2007